

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه صالحات

شهرستان فولادشهر

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

عدالت مهدوی با رویکرد به خطبه ی حضرت

زهرا (سلام الله علیها)

استاد راهنما:

سرکار خانم مهر السادات نصر آزادانی

استاد داور:

سرکار خانم سیادت موسوی

پژوهشگر:

فیروزه قدمی

تیر ۱۳۹۲

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تقدیم به :

بهانه ی خلقت و مادر امت حضرت فاطمه زهرا (صلوات الله علیها) و فرزند غائب از نظرشان
مولانا صاحب الزمان (عجل الله تعالی فرجه الشریف) .

تقدیر و تشکر

با عنایات و توفیقات خدای متعال و حضرت زهرا (صلوات الله علیها) و تلاش همه ی عزیزان و کسانی که در انجام این پژوهش من را یاری رساندند ، این پژوهش به پایان رسید ؛ از همه ی این بزرگواران ، خصوصا پدر و مادرم که همواره زمینه ی رشد را برای من فراهم آوردند و استاد عزیزم خانم نصرکه از زمان آشنایی با ایشان، همواره بار زحمات بنده را تحمل نمودند و در این تحقیق نیز یاری گر و راهنمایم بودند تشکر می کنم. از خدای متعال توفیق خدمت به اسلام و اهل بیت (علیهم السلام) را برای همه ی آن ها درخواست می نمایم . از معاونت پژوهش خانم محمودی که دلسوزانه راهنمایم بودند و بسیار برای بنده وقت گذاشتند و نیز دیگر اساتید و مدیریت محترم و کادر دفتر صمیمانه تشکر می نمایم و توفیق روزافزون برای خدمت به اسلام و اهل بیت (علیهم السلام) برایشان خواستارم .

چکیده

عدالت مهدوی در خطبه ی حضرت زهرا(صلوات الله علیها) از این جهت مطرح شده است که عدالت یکی از اهداف بعثت تمامی انبیا و از جمله نبی اکرم (صلی الله علیه و آله و سلم) بوده است ولی هیچ یک از آنان به دلیل موانعی موفق به اجرای کامل آن نگردیدند و این وظیفه به ائمه (علیه السلام) واگذار گردید . با غصب خلافت امام علی (علیه السلام) که منشأ انحرافات بسیاری گردید ، تحقق این آرمان الهی به زمان امام مهدی(علیه السلام) به تعویق افتاد و امام زمان (علیه السلام) مأمور اجرای عدالت گردیدند. از این جهت می توان خطبه ی حضرت زهرا (صلوات الله علیها) را خطبه ای در دفاع از عدالت مهدوی دانست که غیر معصوم توان اجرای کامل آن را ندارد و دفاع حضرت زهرا (صلوات الله علیها) از امامت همان دفاع از عدالت است. برای اجرای عدالت ، امام زمان (علیه السلام) ابتدا عقل ها را شکوفا می کنند که در اثر آن تعادل در وجود افراد محقق می گردد و تقوا ملکه ی نفس ایشان می گردد ؛ طبق آیات قرآن کریم در اثر تقوا برکات آسمان ها و زمین بر مردم نازل می شود . مراحل اجرای عدالت تا به این جا به صورت کلی از خطبه ی حضرت زهرا (صلوات الله علیها) قابل اقتباس است ولی جزئیات آن در خطبه مطرح نشده است . بعد از برقراری مراتبی از عدالت در سراسر جهان توسط امام زمان (علیه السلام) ، رجعت ائمه (علیه السلام) پیش می آید که ادامه دهنده ی عدالت مهدوی است و آن را به مراحل بالاتری رشد می دهد . برای اجرای عدالت باید موانع آن از سر راه برداشته شود که این موانع نیز در خطبه بیان شده اند و ریشه ی همه ی آن ها به حب دنیا بر می گردد ؛ سقیفه یکی از موانع اجرای عدالت مهدوی می باشد که سبب تأخیر در برقراری عدالت گردید.

کلید واژه: عصر ظهور ، عدالت مهدوی ، رجعت

۲۰. طاهر زاده ، اصغر ، بصیرت فاطمی ، اول ، اصفهان : لبّ المیزان ، ۱۳۸۶
۲۱. طباطبایی ، محمد حسین ، تفسیر المیزان ، محمد باقر ، موسوی همدانی ، ج ۱ و ۲ و ۵ و ۸ و ۱۹ ، بی چا ، بی جا : دفتر انتشارات اسلامی ، بی تا.
۲۲. طبسی ، نجم الدین ، چشم اندازی به حکومت جهانی مهدی (علیه السلام) ، چهارم ، قم : بوستان کتاب قم ، ۱۳۸۲ .
۲۳. عبودیت ، عبدالرسول ، فلسفه ی مقدماتی ، سوم ، قم : انتشارات مؤسسه ی آموزشی پژوهشی امام خمینی (رحمه الله علیه) ، ۱۳۹۰ ، ص ۱۸۳ .
۲۴. عسکری ، مرتضی ، سقیفه ، مهدی ، دشتی ، ششم ، تهران : انتشارات علامه عسکری ، ۱۳۸۹ .
۲۵. قمی ، عباس ، مفاتیح الجنان ، مهدی ، الهی قمشه ای ، مصحح صادق ، میر شفیعی ، سوم ، قم : سرور ، ۱۳۸۳ .
۲۶. کلینی رازی ، ابی جعفر محمد بن یعقوب بن اسحاق ، اصول کافی ، جواد ، مصطفوی ، ج ۱ و ۲ ، بی چا ، بی جا : علمیه اسلامیة ، بی تا.
۲۷. مجلسی ، محمد باقر ، مهدی موعود (علیه السلام) ، علی ، دوانی ، پانزدهم ، تهران : دارالکتب الاسلامیه ، ۱۳۸۰ ه.ق .
۲۸. محدثی ، جواد ، بر کرانه ی چهل حدیث امام خمینی (رحمة الله علیه) ، اول ، قم : مرکز نشر هاجر ، ۱۳۸۹ .
۲۹. مستنبط ، احمد ، قطره ای از دریای فضائل اهل بیت (علیهم السلام) ، محمد حسین ، رحیمیان ، ج ۱ ، چهارم ، قم : نشر حاذق ، ۱۳۸۴ .

۳۰. مصباح یزدی ، محمد تقی ، آموزش عقاید ، دوم ، قم : انتشارات مؤسسه ی آموزشی و پژوهشی امام خمینی (رحمه الله علیه) ، ۱۳۸۹ .

۳۱. مطهری ، مرتضی ، عدل الهی ، شانزدهم ، تهران : صدرا ، ۱۳۸۰ .

۳۲. معلوف ، لوئیس ، المنجد ، محمد باقر ، بندر ریگی ، ج ۲ ، چهارم ، تهران : ایران ، ۱۳۸۲ .

۳۳. مولوی نیا ، محمد جواد ، شناخت امام عصر (علیه السلام) ، دوم ، قم : انتشارات امام عصر (علیه السلام) ، ۱۳۸۲ .

۳۴. مهدوی ، مجید ، کتاب مبین ، اول ، قم : گلستان ادب ، ۱۳۸۷ .

۳۵. نصرتی ، علی اصغر ، نظام سیاسی اسلام ، نهم ، قم : نشر هاجر ، ۱۳۹۰ .

۳۶. نهاوندی ، علی اکبر ، العبقری الحسان فی احوال مولانا صاحب الزمان (علیه السلام) ، ج ۱ ، اول ، قم : انتشارات مسجد مقدس جمکران ، ۱۳۸۶ .

۳۷. هلالی ، سلیم بن قیس ، اسرار آل محمد (صلوات الله علیهم اجمعین) ، اسماعیل ، انصاری ، بی چا ، قم : انتشارات علامه قم ، ۱۴۱۳ ه. ق .

کتاب عربی

۳۸. بیهقی نیشابوری ، ابوالحسن محمد بن حسن (قطب الدین کیدری)، دیوان امام علی (علیه السلام) ، مصطفی ، زمانی ، دوم ، قم : انتشارات پیام اسلام قم ، ۱۳۶۹ .

۳۹. طبرسی ، ابی منصور احمد بن ابی طالب ، الاحتجاج ، محمد باقر ، موسوی خراسانی ، ج ۱ ، چهارم ، قم : ذوی القربی ، ۱۴۳۱ ه. ق .

۴۰. قمی ، عباس ، سفینه البحار ، ج ۸ ، هشتم ، تهران : دارالاسوه للطباعة والنشر ، ۱۴۱۶ ه. ق .

۴۱. مجلسی ، محمد باقر ، بحار الانوار ، ج ۵۲ و ۵۳ ، بی چا ، لبنان : مؤسسه ی الوفاء بیروت ، ۱۴۰۴ ه. ق .

۴۲. مظفر ، محمد رضا ، دروس فی علم المنطق ، چهارم ، قم : مرکز نشر هاجر ، ۱۳۸۸ .

۴۳. نصار ، احمد و دیگران ، معجم الوسیط ، لبنان : مؤسسه تاریخ العربی ، ۱۴۲۹ ه. ق .

۴۴. نیشابوری ، محمد بن فتال ، روضه الواعظین ، محمد مهدی ، سید حسن خرسان ، ج ۱ ، بی چا ، قم : انتشارات رضی ، بی تا .

۴۵. نیلی نجفی ، علی بن عبدالکریم ، منتخب الانوار المزیئه ، بی چا ، قم : ۱۴۰۱ ه. ق .

مقالات

۴۶. آیتی ، نصر الله ، "اهل کتاب در دولت مهدی (علیه السلام)" ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۱ و ۱۲ ، ۱۳۸۳ .

۴۷. اخوان کاظمی ، بهرام ، "عدالت مهدوی و امنیت" ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳ .

۴۸. پور سید آقایی ، مسعود ، "عدالت مهدوی استمرار عدالت نبوی و علوی" ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳ .

۴۹. جعفری ، محمد صابر ، "تنها بهار" فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۱ و ۱۲ ، ۱۳۸۳ .

۵۰. جوادى آملی ، عبدالله ، " مهدویت وعدل الهی " ، فصلنامه انتظار موعود (علیه

السلام) ، شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳.

۵۱. حائری ، محمد مهدی ، " آثار فردی و اجتماعی عدالت مهدوی " ، فصلنامه

انتظار موعود(علیه السلام) ، شماره ۱۴ ، ۱۳۸۳ .

۵۲. حیدری نیک ، مجید ، " عدالت-قرآن-مهدویت " ، فصلنامه انتظار موعود (علیه

السلام) ، شماره ۱۴ ، ۱۳۸۳.

۵۳. خرازی ، " قاعده لطف " ، بهروز ، محمدی ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ،

شماره ۱۱ و ۱۲ ، ۱۳۸۳ .

۵۴. سعدی ، حسین علی ، "امام مهدی (علیه السلام) از منظر صدرالمتألهین " ،

فصلنامه انتظار ، شماره ۷ ، ۱۳۸۲ .

۵۵. صادقی ، اردستانی ، "کتاب جدید و آیین جدید" ، فصلنامه انتظار موعود(علیه

السلام) ، شماره ۳۰ ، ۱۳۸۸ .

۵۶. غنوی ، امیر ، "عدالت اجتماعی از دیدگاه اسلام " ، فصلنامه انتظار موعود(علیه

السلام) ، شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳.

۵۷. کفیل ، محمد صادق ، "عدالت مهدوی در اندیشه امام خمینی (رحمه الله

علیه) " ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳ .

۵۸. _____ ، "عدالت مهدوی در اندیشه مقام معظم رهبری (حفظه

الله) " ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ، شماره ۱۴ ، ۱۳۸۳ .

۵۹. معرفت ، "عدالت مهدوی در قرآن " ، فصلنامه انتظار موعود (علیه السلام) ،

شماره ۱۳ ، ۱۳۸۳.

۶۰. نیک طبع ، صدیقه ، " رجعت و امکان و ضرورت آن از دیدگاه عقل و نقل "

مجله معرفت ، شماره ۱۰۱ ، ۱۳۸۵ .

سایت های اینترنتی

۶۱. پایگاه اینترنتی بلاغ ، مباحث تفسیری محمد، صادقی تهرانی ، ۹۱/۱۲/۹ ،

<http://albalaq.com>

۶۲. پایگاه اینترنتی خورشید آل یس ، ۹۲/۴/۱۴ ، www.piy.ir ،

نرم افزار ها

۶۳. نرم افزار جامع الاحادیث نور ، قم: مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی